

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 381/2010-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť RSDr. V. H., t. č. v Ú. P., zastúpeného advokátom JUDr. M. K., Advokátska kancelária, M., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 5 Tos 20/09-189 z 9. septembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť RSDr. V. H. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. októbra 2009 doručená sťažnosť RSDr. V. H., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Prešov (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. K., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Tos 20/09-189 z 9. septembra 2009 (ďalej aj „namietané uznesenie“), ktorú doplnil podaním z 19. novembra 2009.

2. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu č. k. 7 Tos 28/09-174 z 5. augusta 2009 (ktorým rozhodol, že predseda senátu JUDr. P. T. nie je vylúčený z vykonávania úkonov v trestnej veci vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 7 Tos 28/09 proti sťažovateľovi) sťažnosť, ktorú krajský súd uznesením č. k. 5 Tos 20/09-189 z 9. septembra 2009 zamietol.

3. Podľa tvrdení sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu došlo k porušeniu jeho práv, a to tým, že krajský súd v rozhodnutí posúdil iba subjektívne hľadisko zaujatosti zákonného sudcu a vôbec sa nezaoberal vyhodnotením zaujatosti sudcu z objektívneho hľadiska. Skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zaujatosť sudcu z objektívneho hľadiska, však vo svojej sťažnosti podrobnejšie neuviedol. Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na judikatúru ústavného súdu, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“).

4. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vo veci rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že uznesením krajského súdu č. k. 5 Tos 20/09-189 z 9. septembra 2009 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zruší uznesenie krajského súdu č. k. 5 Tos 20/09-189 z 9. septembra 2009, vec mu vráti na ďalšie konanie a prizná sťažovateľovi náhradu trov konania.

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 5 Tos 20/09-189 z 9. septembra 2009.

8. Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie označených práv uznesením krajského súdu č. k. 5 Tos 20/09-189 z 9. septembra 2009, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 7 Tos 28/09 z 5. augusta 2009, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo

slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 109/05, IV. ÚS 66/2010 a iné).

9. Ústavný súd konštatuje, že rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 4 T 41/04 z 3. novembra 2004 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 To 1/05 z 10. februára 2005 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 244 ods. 2 Trestného zákona a trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 201 písm. d) Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 a právoplatne odsúdený na trest odňatia slobody na desať rokov nepodmienečne so zaradením do I. nápravno-výchovnej skupiny, pričom výkon trestu nastúpil 10. februára 2005 a bol do neho započítaný aj výkon väzby od 29. decembra 2003 do 10. februára 2005. V nasledujúcom období sa Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) zaoberal návrhom sťažovateľa na povolenie obnovy konania. Dňa 12. decembra 2008 požiadal sťažovateľ o podmiennečné prepustenie na slobodu (k 29. decembru 2008 mal vykonať polovicu trestu). Uznesením okresného súdu sp. zn. 32 PP 112/08 z 26. februára 2009 bola žiadosť sťažovateľa o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietnutá. Na základe sťažnosti podanej sťažovateľom krajský súd v senáte, ktorému predsedal JUDr. P. T., uznesením sp. zn. 4 Tos 7/09 uznesenie okresného súdu v celom rozsahu zrušil a uložil mu povinnosť vo veci znovu konať a rozhodnúť. Okresný súd uznesením sp. zn. 32 PP 112/08 zo 16. júna 2009 žiadosť sťažovateľa o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť. Vec bola na rozhodnutie o podanej sťažnosti pridelená do senátu 7 Tos JUDr. P. T. Sťažovateľ namietal zaujatosť predsedu senátu JUDr. P. T. Krajský súd uznesením č. k. 7 Tos 28/09-174 z 5. augusta rozhodol, že JUDr. P. T. nie je vylúčený z vykonávania úkonov vo veci vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 7 Tos 28/09. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť,

ktorú krajský súd uznesením č. k. 5 Tos 20/09-189 z 9. septembra 2009 zamietol. Uvedené rozhodnutie je predmetom sťažnosti podanej ústavnému súdu.

10. Sťažovateľ vzniesol námietku zaujatosti proti predsedovi senátu z dôvodu jeho účasti pri rozhodovaní o vine a treste v pôvodnom konaní a pri rozhodovaní o vylúčení sudcu krajského súdu JUDr. V. D. z vykonávania úkonov v trestnej veci odsúdeného vo veci sp. zn. 1 Nto 16/08. Krajský súd namietané uznesenie odôvodnil predovšetkým tým, že konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu bolo uskutočnené podľa účinného procesného predpisu, t. j. v súlade s § 32 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Pri posudzovaní správnosti a zákonnosti napadnutého výroku krajský súd uviedol, že sťažnostný súd sa náležite zaoberal opodstatnenosťou námietok sťažovateľa, ktorý tvrdil, že zákonný sudca má k nemu nepriateľský postoj vyplývajúci z predchádzajúcej rozhodovacej činnosti v jeho veciach, čo predstavuje zaujatosť zákonného sudcu zo subjektívneho hľadiska. Poukázal na definíciu pojmu zákonného sudcu, ako ju ustálil ústavný súd a v ustanoveniach § 31 ods. 2 a 3 a § 397 ods. 2 Trestného poriadku upravené prípady, v ktorých je sudca vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že s ohľadom na subjektívne vyjadrenia zákonného sudcu, ako aj neexistenciu konkrétnych objektívnych zistení nemožno spochybniť nezaujatosť zákonného sudcu. Poukázal tiež na skutočnosť, že sťažovateľom uvádzaná nespôsobilosť členov senátov krajského súdu rozhodovať v jeho veciach objektívne v súvislosti s rozhodnutím ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 38/09 nemá charakter návrhu na odňatie veci a nemožno ju vyhodnotiť ani ako námietku zaujatosti.

Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu uvádza, že krajský súd sa v napadnutom uznesení zaoberal zaujatosťou zákonného sudcu iba zo subjektívneho hľadiska a vyhodnocovaním zaujatosti z objektívneho hľadiska sa vôbec nezaoberal. K uvedeným skutočnostiam je potrebné uviesť, že sťažovateľ v sťažnosti podanej proti uzneseniu krajského súdu č. k. 7 Tos 28/09-174 z 5. augusta 2009 nebol zastúpený advokátom, túto podal vo svojom mene sám, pričom v nej neuviedol, že ju podáva z dôvodu zaujatosti predsedu senátu ako zo subjektívneho, tak aj objektívneho hľadiska. Túto

námietku, ako už bolo uvedené, uplatnil iba v konaní pred ústavným súdom, aj to bez bližšieho odôvodnenia, čo považuje za objektívnu zaujatosť sudcu v konaní, pričom poukázal na judikát ústavného súdu, ktorý obsahuje aj odkaz na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorom sa tento zaoberal posudzovaním nestrannosti sudcu.

11. Ústavný súd na základe uvedených skutočností preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu a zistil, že tento zrozumiteľne, jednoznačne a náležite odôvodnil svoje rozhodnutie o zamietnutí sťažnosti sťažovateľa. Postup krajského súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený, resp. arbitrárny, v dôsledku čoho ani nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených základných práv a slobôd.

Ústavný súd pre úplnosť uvádza, že medzi inštitucionálne záruky spravodlivého procesu patrí nezávislosť a nestrannosť súdu, ktorá je chápaná ako neexistencia predsudkov a zaujatosti súdov, resp. osôb, ktoré za neho konajú, t. j. sudcov. Podľa právnej teórie a judikatúry uplatňovanej EŠLP rozlišujeme subjektívnu nestrannosť – nezaujatosť sudcu, ktorá je spravidla zabezpečená vnútroštátnymi predpismi o vylúčení sudcu. V podmienkach Slovenskej republiky je takýmto predpisom zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok, ktorý v druhej hlave tretom diele v § 31 a § 32 upravuje vylúčenie orgánov činných v trestnom konaní, súdu a iných osôb. Krajský súd vo svojom pôvodnom rozhodnutí podrobne odôvodnil, že námietka sťažovateľa, že sudca k nemu zaujíma nepriateľský postoj, ktorý vyplýva z jeho predchádzajúcej rozhodovacej činnosti, nie je opodstatnená, a v sťažnostnom konaní posúdil obsah tejto námietky s ohľadom na inštitút zákonného sudcu, ako aj na povinnosť sudcu pri rozhodovacej činnosti. Ústavný súd konštatuje, že závery krajského súdu o subjektívnej nezaujatosti sudcu sú náležite preukázané a vyhodnotené.

K objektívnej nestrannosti ústavný súd uvádza, že táto sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov (pozri B. Repík: Ľudské práva v súdnom konaní. Bratislava MANZ: 1999), čo znamená, že odhliadnuc od správania sudcu musia existovať zistiteľné skutočnosti, ktoré môžu jeho nestrannosť spochybniť. Judikatúra EŠLP poukazuje predovšetkým na prípady, v ktorých sudca

postupne vykonával v tej istej veci rôzne funkcie. Aj vývoj judikatúry ESLP v týchto prípadoch prešiel vývojom a stále vyvoláva rozsiahle diskusie. ESLP skúmal jednotlivé procesné úkony, ktoré urobil sudca predovšetkým pred rozhodnutím vo veci samej. Za porušenie zásady nestrannosti súdu nepovažoval skutočnosť, ak sudca rozhodoval viackrát vo veci samej, za neprípustné však označil, aby sudca rozhodoval v tej istej veci v prvom stupni i v opravnom konaní. Z toho vyplýva, že pri rozhodovaní, či v danej veci existuje dôvodná obava z nedostatku nestrannosti konkrétneho sudcu, je stanovisko odsúdeného možné považovať za významné, nie však rozhodujúce. Sťažovateľ bol vo veci právoplatne odsúdený a v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody. V ďalšom období vo veci konal okresný súd, ktorý rozhodoval o obnove konania a podmiennečnom prepustení na slobodu, krajský súd rozhodoval ako súd odvolací. Z námietky sťažovateľa tak možno vyvodit', že napáda skutočnosť, že sudca JUDr. P. T. v jeho prípade rozhodoval o vine a treste v pôvodnom konaní a následne v konaní o obnove konania a podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Je však potrebné zdôrazniť, že vo všetkých prípadoch konal krajský súd ako súd odvolací, s výnimkou uznesenia č. k. 7 Tos 28/09-174 z 5. augusta 2009, kde podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku o vylúčení z dôvodov uvedených v § 31 na základe námietky vznesenej niektorou zo strán v iných prípadoch ako podľa odseku 2 rozhoduje orgán, ktorého sa tieto dôvody týkajú. O tom, či je vylúčený sudca alebo prísediaci, ktorý rozhoduje v senáte, rozhodne tento senát.

Na základe uvedených skutočností dospel ústavný súd k záveru, že v uvedenom prípade nebola zistená ani subjektívna ani objektívna zaujatosť konajúceho sudcu a vo veci nedošlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

12. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2010